

Johannes Hollmann Ernst Kleffmann

Disputatio Iuridica, De Naturalibus Dominia Rerum Acquirendi Modis

Rostochi[i]: Reusnerus, 1636

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn731645006>

Druck Freier Zugang

Natürliches Artum des Eigentums-
erwerbs

Praes. J. Holgermann
Em. Cefman & Vert.
R. U. jur. 1636.

DISPUTATIO JURIDICA.
DE
NATURA-
LIBUS DOMINIA
RERUM ACQUIREN-
DI MODIS

Quam
Auctore & directore JEHOVA

Consensu & approbatione Amplissimi J. C. torum ordinis
in celeberrima Academia Rostochiensis

SUB PRÆSIDIO
DN.

JOHANNIS HOLMANNI,

defendendam proponit

ERNESTUS CLEFMAN VERDENSIS

Author & Respond.

Ad diem 9. Julij. Horis locoque consuetis

ROSTOCHI,

Typis JOHANNIS REUSNERI
ANNO M. DC. XXXVI

41
55.

Vito

Consultis

Rechtssimio

Abre. 10 22

l. V. candid. /: o

vantix Erg. /: mo

patrono ac fautori
Hes transmittit.

No 36

DISPUTATIO JURIDICA

NATURA

LIBRI DOMINIA

REPERIMUS ACQUERIMUS

ET MOX

AVDITIS RECHITIS REHVA

JOHANNIS HOFFMANNI

GRATIA

LIBRARI

ALFREDUS

Rostock

PHYSICA

Cum Bono Deo.

THESIS I.

Um in omni materia, rerum quidem potiore *l. Scire 13. §. 2. ff. de excusl. 6. §. 1. l. 219. ff. de Verb. Signif. Verborum verò & nominum primam curam esse oporteat l. 1. ff. de orig. juris.* Nihil hoc tempore à studiorum nostrorum ratione absolum, nos qui sub placida ventilationis incudem frequentissimam illam & quotidianam usu, doctrinâ verò longè subtilissimam, profundissimam, & in variis multifariis ac propè infinitis juris partibus diffusam, acquirendi Dominij materiam revocaturi sumus, factitasse videbimur, si primo Dominij veram genuinamq; indagaverimus notationem.

2. Dominium autem à domo denominatur, & inde Dominus dictus, quasi qui domui præsit cunctaq; familiæ dominetur *l. pronuntiatio 195. §. familia ff. de Verb. signif. l. ex qua ff. de donat inter vir & uxor. l. uxori 41. in pr. ff. de legat. 3.* Sic teste Virgilio lib. 9. *Aneid.* Conaunia nostra retulit & Dominum in regna recepit.

3. Definitur autem Dominium variè. Aliè enim Bartol, quem pleriq; Glosographi sequuntur, aliter Duarenus definit *lib. 1. disp. annivers. 17.* Nobis tamen ita videtur recte definiri: quod sit jus de re corporali perfectè disponendi eamq; vindicandi, nisi lex vel conventio obsistat. *Mynsing. Rubr. hic n. 4.* Nam tale jus nemo in rem habet præter dominum *arg. l. plebes. §. pignus. ff. de Verb. signif.*

4. Dividimus consequenter Dominium in directum & utile: quæ divisio licet expressio juris textu probari nequeat, docèdi

tamen causâ retineri potest: quinimo distinctio hæc licet non, quo ad literam quo ad sensum tamen & rō ipsam in iure habetur.
§. Hisce breviter præmissis de modis acquirendi Domina ex iurē G. qui etiam Acquisitiones appellantur videamus. Sed quot eorum modi sint. Dd. inter se non conveniunt. Nonnulli octodecim definiunt. Contius lib. 1. diss. c. 13. subtilius eos distinguit in viginti tres. Nos autem quatuor principales statuimus. Treutl. diss. 20. vol. 2. thes. 2.

1. 6. Horum primus est occupatio de qua regulâ: Quod nullus est in bonis id conceditur occupanti, §. Fera 12. Inst. de acquir. rer. domin. l. quod enim 3. l. adeo. 7. §. cum quis ff. eod. Et quod naturâ est commune, id industria est præmium inquit Quintil. 13. declamar.

7. Occupatio autem fit tripliciter (1.) venatione bestiarum avium. piscium. (2.) inventione (3.) captivitate hominum seu rerum. Exordiemur primum de iure venationis.

8. Fera bestia in sylvis vagantes, volucres in aere volentes, pisces in fluminibus natantes, nullius propriè in bonis sunt, ideo cedunt occupanti.

9. Hæ autem eo usq; tuæ esse intelliguntur, donec tua custodia coercentur: cum vero tuam custodiam evaserint, & in libertatem naturalem se receperint tuæ esse desinunt, & rursus occupantis fiunt. d. §. fera. vers. quicquid.

10. Sic quoq; bestia licet vulnerata sit, ut capi possit, non tamen fit tua nisi eam caperis, reprobata contrariâ Trebatij sententiâ §. illud quæsitum Inst. h. t. l. naturalem. §. 1. ff. de A. R. D. Et est ibi text. junct. gl. pro consuetudine prosequendi in alieno fundo: Veluti si in tuo fundo caperis venari & feram persequi etiam in fundo & nemore vicini tui, de quo & text. jur. Saxou. in artic. 61 lib. 2. adde Gloss. Weichbildt. art. 122. in fin. In hoc tamen attendi debet consuetudo venatorum secundum Dd. sententiam communem: secundum quam Trebatij sententia in multis locis obtinet. Sebast. Medic. de acquir. poss. Gloss. 1. part. 1. n. 20.

11. Fectarum hinc & avium venatio & aucupatio tam in proprio quam in alieno loco cuiuslibet libera & licita est: text. d. §. fera. ibi, nec interest, quia bestia fera non minus ac volucres ac
re com-

re communi vesci, quam certo loco inherere videntur. Exercit.
Inst. Amplifs. Lind. *disp. 2. thes. 27.*

12. Modo non à Domino fundi quis prohibeatur ingredi
l. 3. §. 1. ff. de acquir. rer. dom. l. 19. ff. de servit. pr. d. rust. §. 12. Inst. fir.
quo casu ingrediens, prohibenti injuriarum tenetur. arg. l. 25. ff.
de act. empt. l. 13. §. fin. ff. de injur.

13. An autem capta fera post prohibitionem nihilominus
fiat capientium diversæ sunt sententiæ. Alii ex verbo ingredia-
tur respondent quod non. Nonnulli è contra opponunt l. divus
19. ff. de servit. pr. d. rust. & concludunt quod sic. Sed distinguen-
do nos respondemus, si fructus fundi consistat in venatione,
quod tunc ingrediens contra voluntatem capta omnis faciat sua:
si verò fructus fundi non consistat in venatione, quod tunc ca-
ptum efficiatur capientis. Nihilominus tamen tenetur actione in-
juriarum d. l. 13. §. fin. ff. de injur. Suid. ad §. feræ inst. h. r.

14. Successu autem temporis cæperunt feræ bestię sepris &
vivariis includi, quo respectu in fructu esse dicuntur, l. 3. & 14. ff.
de acquir. possess. l. 26. ff. de usur. Quinimo paulatim principes &
terrarum Domini, jura venandi ad se traxerunt, & subditis magna
ex parte præscriptione longissimi temporis cooperante ademe-
runt. Eleganter Wesemb. in parat. ff. de acquir. rer. dom. n. 7.

15. Prima autem prohibitio facta est ab imperatore Fride-
rico cap. 1. §. cum quis rust. vers. nemo. de pace tenenda & ejus violat.
Ad defensionem hujus prohibitionis adduci potest. l. littora. 3. ff.
nequid in loc. public. Quia saltus & nemora in quibus feræ vagan-
tur, sunt loca publica, ideo recepto quodam jure superioritatis,
ut reliqua jura, ita etiam loca publica principes ad se transtule-
runt, ut merito jam privatis jus venandi sit præclusum non ob-
stante præceptis juris naturalis, quod immutabile esse dicitur. §.
sed naturalia Inst. de l. N. G. & Civil. Vid. Wesemb. in parat. ff. de A. R.
D. n. 7. arg. d. l. 3. & l. 2. ff. ad l. Rhod. de fact.

16. Clericis & militibus venatio speciatim interdicta est l.
officiis 12. §. 1. ff. de re milit. quod ad rogatos milites quoq; extendunt
nonnulli.

17. Sed si quis spreto principis mandato venetur & feras
bestias capiat puniendum eum non ambigitur; sed qua poenâ?

non ultimo supplicio, sed consideratis circumstantiis, poenā mī-
tiori humanitas suadet *Sebast. Medic. in tract. de venat. q. 5. n. 7. Goedd.*
Conf. 76. nisi in contemptum magistratus in eodem delicto pergat.

18. Bestiæ naturā feræ, sed curationem quandam recipi-
entes, tamdiu nostræ intelliguntur, quamdiu animum reverten-
di habuerint, quem ex consuetudine existimamus, & quidem se-
cundum Theophilum, si ultra dies 3. huiusmodi bestiæ abesse non
consueverint, animum redeundi amississe intelliguntur.

19. Animalia autem quæ non fera sunt sed domestica (ut
Gallinæ, anseres, apes alveo inclusa, columbæ) privatorum jam-
dum sunt, & ideo committi eorum furtum dicitur, in unâ etiam
gallina §. 16. *Inst. h. t. l. 10. & 11. ff. de dolo malo.* Atq; adeo inescan-
tiones columbarum furtum continere dubitari non debet *l. 37. ff.*
de furt.

20. Nec obstat *l. si quis. 9. §. ult. l. seq. ff. de dolo malo* ubi pro-
pter tē minimā nō datur doli actio, furti autē actio est ex dolo. *Reg.*
enim quod *d. l. 9.* loquatur de actione doli quæ est extraordinaria
jam verò notum est, extraordinaria iuris remedia non faciliē con-
cedi *l. scio 4. ff. de rest. in integr. furti autem ordinaria est, ideoq;*
facilius datur *Clariss. Lind. Exorcit. furti t.*

21. A zasio quidem reprobatum in paratielis, quod in judi-
cio Camere nullæ causæ recipiantur quæ summam 50. florenorum
non excedant. De jure tamen communi verum est, quod pro-
modicare actio intentari possit *l. si proprietarius in fin. ff. de damn.*
infect. Quæ autem res modica dicatur, aut exigui pretij in arbi-
trio indicantis consistit. Secund. Bartol. in *l. omnino. ff. de impens.*
in re dot. sect. Sned. ad §. Gallinarum Inst. h. t. n. 2.

22. Porro si ea animalia turbata conspectum nostrum effu-
gerint, quemcunq; in locum pervenerint, nihilominus in domi-
nio nostro per manent, adeo ut qui ea animalia animo lucrā di in-
cludat & detineat, furtum committat. *l. naturalem. in fin. ff. eod.*
& facit dict. Bartol. in l. qui ea mente ff. de furt de jure Saxonico vid.
articul. 121.

23. Quod verò de venationibus in alieno loco antea innui-
mus, id ad piscationes extendi nolumus. Neq; enim in alieno
loco piscari licet *l. 3. §. 14. ff. de acquir. possess. l. 13. §. fin. ff. de in-*
jur. Bocer. Reg. 6. 3. n. 148. in publica autem aquā quemvis piscari
posse

posse nemo ambigit §. flumina 2. h. t. Si tamen quisquam in fluminis publici diverticulo pluribus annis solus piscatus sit, alterum eodem jure uti volentem prohibere potest. l. si quisquam 7. ff. de divers. & temp. præscript.

24. Secunda occupationis species est inventio rerum: Res in littore maris inventæ jure naturali sunt inventoris, uti Lapilli, gemmæ, & si quæ aliæ sint, §. 18. Inst. h. t. l. item lapilli ff. de rer. divis.

25. Eodem numero est Res pro derelicto habita, quæ à Domino ea mente abijcitur, ut eam in numero rerum suarum amplius habere nolit §. 47. Inst. h. t. quæ si quis tales eâ mente abiecerit, statim fiunt occupantis, quia abjectio vim tacitæ donationis in se continet l. 1. & 5. ff. pro derelict.

26. Non tamen pro derelicto habendum quod in tempestate navis levandæ & periculi evitandæ causâ ejicitur §. ult. inst. h. t. Id adeo verum est, ut contra illum detur actio furti, qui talis res occupaverit nec manifestaverit. l. in eum C. 18. de furr.

27. Idem juris esse videtur in iis quæ naufragio perierunt, & postea emergunt! Mala ideo hodie consuetudo inolevit, ut bona ex naufragio ad terram appulsa, & levandæ navis causâ ejecta fisco cedant, contra §. ult. Inst. h. t. l. 1. C. de naufr. & Authent. Navigia C. de furr. Wesemb. ad §. ult. inst. eod. quæ consuetudo nullius est valoris propter d. Auth. Navigia.

28. Pro re invēta accipi posse judicinæ præmiū volumus, licet id probe peti nequit l. 43. §. 8. in fin. ff. h. t. Mynsing. ad §. fin. Inst. h. t. Cujac. 11. observ. 18. Zas. ad l. 4. §. si tibi n. 7. ff. eod. Restituantur quoq; res Dominis derelicta currente non intelligentibus amissæ d. §. fin. inst. h. t. licet & harum nomine præmiū inventionis accipere liceat l. falsus §. qui alienum ff. de furr.

29. Sequitur captio rerum ad hostes pertinentium, maximè mobilium, eæ enim res jure gentium nostræ sunt, adeo quidem ut liberi homines in servitutem nostram deducantur §. item ea 17. Inst. h. t. Prædia autem hostium occupata fisco cedunt vide Iohann. Goedd. ad l. 3. fin. ff. de V. signifi. l. captivus 20. ff. de captiv. & postlim. revers. l. lucius. ff. de evict.

30. Sed objicis, ea quæ sunt alicujus, occupari non posse, cū eorum

eorum non sit vacua possessio: Resp. Dn. Goedd. add. l. 3. §. 1. n. 8. ff. de v. signif. quod hostibus erepta pro derelictis jure belli habeantur, perinde igitur esse, ac si nullius sint. l. transfugam 51. ff. de acquir. rer. dom.

31. Nec potest, obijci, quod nullum sit rerum hostilium. commercium l. liber hom. 103. in fin. ff. de Verb. oblig. R: hæc enim. lex loquitur derebus hostium nondum acquisitis & occupatis.

32. Illud hic video controverri: an ab hostibus capta & erepta fiant capientium militum, an verò principis? Distinguo inter hostes nondum devictos & devictos. Priori casu aut capiuntur mobilia aut immobilia nulla sunt capientium militum l. 5. §. ult. ff. h. t. Hæc principis seu ducis qui ea vel militibus pro merito assignat vel vendit vel publico relinquit l. in agris 16. ff. eod. l. captivus 20. ff. de capt. & post revers.

33. Quid sic? cur aliud in mobilibus aliud in immobilibus receptum? R: Hæc amplificat, confirmat, finiunt limites & sunt imperiorum fines, ejus gratia bella suscipiuntur, ideoq; privatis non facile concedenda. Posteriori casu si sint mobilia sive immobilia omnia cedunt belli duci, non occupantibus ea militibus. Donell. lib. 4. c. 21. & est ratio: quia hostibus jam devictis res ablata non tam hostibus quam Reipubl. dicuntur.

34. Nunc ordine pergimus ad inventionem thesauri: Est autem thesaurus, vetus quædam depositio pecuniæ, ejus non extat memoria, ita ut Dominum non habeat. l. nunquam. 31. §. 1. ff. h. t. Hunc in loco suo ab aliquo sive fortuito, sive data opera sine magicis tamen artibus inventum Divus Hadrianus naturalem æquitatem secutus inventori concessit. §. thesaurus: 40. Inst. de acquir. rer. dom.

35. Idemq; statuit si quis in sacro aut religioso loco, fortuito tamen casu invenerit d. §. 40. cui non contra dicunt Divi fratres Anton. & Verus in l. 3. §. fin. ff. de jure fisci. D. Hadrianus enim loquitur de locis sacris & religiosis privatis. Divi fratres verò de publicis West. ad d. §. 40. At si quis in alieno loco non data ad hoc opera sed fortuito invenerit, dimidiū Domino loci dimidiū inventori concessit. d. §. 40. Ratio: quia inventor operam præstat, & est causa quasi efficiens. Dominus præstat rem, & est causa sine qua non.,

36. Præ-

36. Prædictis igitur conveniens est, ut si quis in fiscali loco vel publico, vel civitatis thesaurum invenerit, dimidium ipsius esse debeat, dimidium fisci vel civitatis.

37. Si quis autem metus causâ vel custodiæ pecuniam absconderit, proprie non est thesaurus, nec fit inventoris sed manet deponentis l. *nunquam* §. 1. in fin. l. *peregrè* ff. de *acqui. posses.* l. *à ruitore* ff. de *R. vind.*

38. Sequitur secundus modus Accessio: de qua item regula, id quod rei meæ accedit meum est.

39. Ad hunc pertinet fructus pecudis, & partus ancillæ: licet partus ancillæ in fructu non sit: absurdum enim videbatur, homines in fructu esse, quum omnes fructus natura gratiâ hominis comparaverit §. in *pecudum* 17. *Inst. h. t.*

40. Ad hunc quoq; spectat alluvio: est autem alluvio incrementum latens §. *præterea* 20. *Inst. h. t.* seu clarius: Jus prædij quo per flumen alteri ex alterius prædio aliquid paulatim adcrefcit. Eo modo Cassius Ictus alluvionem definivit, ut quicquid aqua lambendo abstulerit, id possessor amittat. teste *Agric. Urbic. in lib. de limit. agror.*

41. Cessat hoc alluvionis jus in agris limitatis l. in *agris* 16. ff. *h. t.* ut & in lacubus & stagnis, licet enim interdum crescat, interdum decrescat suos tamen retinet terminos l. *lacus* 12. ff. *eod.* cessat iridem si vis fluminis de tuo prædio partem aliquam detraxerit, & vicini prædio attulerit, palam enim est, partem detractam tuam permanere §. 21. *Inst. de acquir. rer. dem.*

42. Alluvioni affinis est mutatio alvei, si flumen alveum suum universum relinquat, & ad aliam partem fluat §. 23. *Inst. h. t.* hoc enim casu alveus relictus acquiritur iis, qui prope ripam prædia possident, pro modo scilicet, cuiusq; latitudinis prædij l. 7. ff. *h. t.* & si post aliquod tempus ad priorem alveum reversum fuerit flumen rursus novus alveus eorum esse incipit, qui prope ripam prædia possident: quia novus alveus eius juris esse, cuius & flumen i.e. publici; atq; ita amisit dominus prior partem proprietatis, quasi re extincta.

43. Ager inundatus, manet jus cuius & fuerat, inundatio enim fundi speciem non mutat, §. *alia* 24. *Inst. h. t.* l. *adeo* 7.

B

§. aliud

§. aliud sane 6. ff. eod. & sic per inundationem non aufertur proprietas: possessio verò fundi per inundationem amittitur l. 3. §. Labeo. 17. ff. de acq. poss. quæ tamen sine nova apprehensione aqua recedente restituitur per Gloss in §. alia verb. manere h. t. vid. quæ not. ibid. Schneidew.

44. Insula in mari nata (quod raro accidit, tamen interdum, ut scribit Plinius lib. 12. c. 85.) occupantis fit. §. insula 22. Inst. h. t. l. ergo 30. §. ult. ff. eod.

45. At insula in flumine nata fit eorum qui prope ripam prædia possident l. adeo. 7. §. insula 3. l. inter 29. l. ergo. 30. l. insula 56. ff. de acquir. rer. dom. l. 1. §. 6. ff. de flumin. quibus non obstat l. adeo §. quod si uno 4. ff. de A. R. D.

46. Proprietate autem Insula, non etiam usu privatorum fit. l. pen. §. ult. ff. h. t. quod ratione riparum intelligimus, eò quod harum usus sit publicus §. riparum 2. Inst. h. t. proprietas verò privatorum diff. Donell. 1. 4. comm. c. 29.

47. Nunc de inædificatione: de qua Imperator, omne quod solo inædificatur, solo cædit, hoc est, ad eum pertinet, cujus & solum est §. cum in suo solo. 30. Inst. h. t. l. adeo. 7. §. 10. l. 28. ff. eod. tit. scilicet solo privato: nam aliud est in solo communi sive publico: ubi contra regulam nostram solum cedit ædificio. l. in tantum 6. ff. de rer. divis. 1. prætor. 2. §. 16. ff. ne quid in loc. public. Excipitur quoque id quod est mobile l. Titius 60. ff. h. t.

48. Si quis tamen materiâ ex aliena in suo solo ædificet, is qui Dominus materiæ erat, dominus esse non desinit, sed de signo bona fide alieno ædibus juncto datur actio in factum ad estimationem signi l. in rem 5. tignum ff. de rei vindic. Actio enim de signo juncto in duplum datur tantum adversus furem & mala fide ædificantem l. 1. in pr. ibi tignum furtivum & 2. ibi qui sciens ff. de tign. injunct. Mansing. hic nam 7. quibus non obstat l. Gemma 6. ff. ad Exhibend.

49. Tigni utem appellatione omnis materia, è qua ædificia fiunt continetur, veluti ad ædes trabes, læxa, lateres cementa &c: ad vineas pedice, pedamenta l. tigni 62. ff. de V. signif. l. tigni 7. ff. ad Exhib.

50. In alieno solo sciens ædificans ex sua materia do-
minium ejus amittit, ut ne dicto ædificio eam vindicare possit.
§. ex diverso 31. Inst. h. t. nisi probet, se animo donandi non ædifi-
casse l. 2. c. de R. vind.

51. Bonæ fidei possessor autem impensas servat per ex-
ceptionem doli mali utiles & necessarias. l. utiles autem 39. ff. de
hered. petit. l. domum c. de R. vind. utique si est in possessione con-
stitutus de §. ex diverso vers. certè, si verò in possessione non sit,
competit ei actio utilis negot. gest. l. 6. §. 3. ff. negot. gest. l. fin. c. cod.
Illud de utilibus impensis notetur, quod illæ aliter deduci ne-
queant, quam si Dominus probabiliter eos fecisset l. in fundo 38. ff.
de R. V. Deduci etiam nequeunt, si Dominus eos fieri prohibuit
l. fin. c. de negot. gest. Cæterum voluptarias impensas nemo dedu-
cit vel petit. l. ex duobus 27. ff. de negot. gest. sed salva substantiâ à
b. f. possessor tolli possunt l. utiles ff. de petit. hered. nisi dominus
tantum dare paratus sit, quantum ex corraione esset habiturus
l. in fundo ff. de R. Vind.

52. Mala fide autem ædificans stricto quidem jure
nihil consequitur l. Iulianus 27. ff. de R. V. Benignius ta-
men est, ut eidem ratione impensarum necessariorum & uti-
lium succurratur l. plane 38. ff. de hered. petit. Vide Goëdd. impensæ §.
utiles de V. Signif. Voluptuarias autem indistincte amittit, Myn-
sing. hic.

53. Hoc loco discrimen inter eos qui bona & mala fide
extruxere faciunt nonnulli: ut scilicet bonæ f. possessor
impensas necessarias & per exceptionem doli mali retineat d. l.
39. & per actionem utilem negot. gest. petat d. l. 6. §. 3. Possessor
verò malæ fidei sola exceptione defendatur sed verius est etiam
huic prædictam actionem competere per text. d. l. 5. §. 3. l. plane
ff. de hered. petit. Goëdd. d. l. impensæ §. necessaria n. 8.

54. Jam succedit alia accessionis species, plantatio
seu insitio: si itaque quis in meo solo plantam posuerit, quæ
ibi radices egerit, mea erit, §. si Titius 31. Inst. h. t. nam in
radicibus arborum vita est posita l. 3. §. 1. & 2. ff. de arbor.
furt. cas.

55. Jure autem Saxonico etiam rami ex arbore vicini mei in meum dependentes mei sunt, ut mihi eos vel succidere vel fructus ex illis colligere liceat. *Sanderecht lib. 2. art. 52. & Weichbilde art. 126. cum ibi not. Reinh. pag. 6. diff. 12.*

56. Si bona fide plantatio facta sit, poterit possidens per retentionem fundi sumptus servare. *l. 9. in pr. ff. h. t. l. n. C. de Rei vind. si mala fide secundum multos nil consequitur, a quibus Diff. VVesemb. ad §. Titius n. 8. Inst. h. t. ne scilicet: cum alterius jacturā quis debeat locupletari l. plane 38. ff. de petit. heredit. cui nos quoque assentimur.*

57. Arbor in alieno solo posita modo coaluerit, jure soli, illi cedit cujus & solum est §. adeo autem *Inst. h. t. l. si plures 6. in fin. ff. de arbor. furtim cæs. Diff. Hotomann. 2. observ. 10. & 5.* Et ideo prope confinium arbor posita si in vicini quoque fundum radices egerit communis efficitur. §. 32. *Inst. h. t.* Eodem modo frumenta quoque quæ sata sunt solo cedere intelliguntur. §. 33. *Inst. h. t.*

58. Ad modum accessionis pertinet quoque scriptura: licet enim hæc prætiosior sit, accessionis tamen vice chartæ cedit: hæc enim scripturam vincit, ejusque dominium ad se trahit §. *literæ 33. Inst. h. t.*

59. Bona fide scribens in aliena charta dominum chartæ eam vindicantem exceptione doli repelli potest, si impensas scripturæ solvere recuset.

60. Aliud autem in pictura, de qua olim inter Jctos fuit controversia in *l. qua ratione 9. §. literæ ff. de A. R. D. utrum dominus tabulæ an is qui pinxerit dominus esset picturæ. idem in l. in rem 23. ff. de R. V. Rejēta tamen opinione Pauli ex d. l. in rem. cum Justiniano statuimus, & simpliciter tabulam picturæ cedere volumus.*

61. Textura quoque qua accessionis vice purpura vestimento cedit, dominium naturale ad vestimenti dominum transit. §. *si quis alienam. Inst. h. t.*

62. Purpura tamen condici à fure conditione furtiva potest §. *si itaque Inst. h. t. l. 14. ff. Eod.* Contra verò cæteros possessores

seffores conditio sine causa dari potest. l. 3. ff. de conditt.
sine caus.

63. Sequitur ordine tertius modus principalis speci-
ficatio: Si igitur nova species fiat ex aliena materia, bona fide,
ea fit specificantis, si ad piorem materiam reduci non possit, si
possit reverti, manet ejus qui dominus materiæ fuerat §. 25.
Inst. de A. R. D.

64. Si verò id mala fide fiat materiæ domino in factum
& ad exhibendum eo nomine competit actio, adeoque civili-
ter ratione actionis Domini prioris res mansisse intelligitur ex
l. de eo 12. §. 3. ff. ad Exhib.

65. Nova autem species effici debet: veteri e-
nim specie manente & figura tantum externa mutata res
prioris domini manet, ut lana alio colore tincta l. 26. §. ult.
ff. h. t. idem est in frumento spicis excusso l. 7. §. 7. vers.
videnrur ff. eod. Itidem quoque juris est quando ex a-
lienis tabulis navis facta est: Ea enim non fit specificantis,
nisi forsan ipse navis extractor, & ex arbore alterius tabulas fe-
cerit ac deinde navem edificaverit. l. sed simeis 26. ff. h. t.
Lind. Disp. 2. §. 47. vid. l. Minucius ff. de R. V. l. 18. §. 3. ff.
de pignr. act.

66. Quod de frumento alienis spicis excusso præc.
dictum est, obtinere quoque credimus in vino & oleo alienis u-
vis & olivis expresso: nec enim videtur rationi congruum ut
dominus sit, qui ex uvis alterius subjectis torculari expressit
vinum; nam vix est ut dici possit novam formam fecisse, quip-
pe quæ jam erat in uvis potentiâ proximâ & à specificante sal-
tem de testâ arg. text. l. 7. §. 7. de A. R. D. probatur etiam ex
l. 12. §. si quis 3. ff. ad Exhibend. Ubi Paulus respondit pro
Domino uvarum & olearum subjecta ratione, quod nostrum
debeat esse quod ex nostro fit, videlicet citra veram mutatio-
nem & veram novamque formam, videatur quoque Dn. Bacch. in
tract. Inst. d. §. 19.

67. Unde pro regula ferè statuere liceat ubi potior sit
materiæ ratio ibi rem debere manere ejus, cujus materia est:

B

3

contra

contra ubi præstantior & dignior est forma, ut tum sit dominus qui formam dedit, videatur. *l. in omnibus 24. ff. de A. R. D.*

68. Sequitur jam confusio: quando res unius domini ad rem alterius domini ita accedat, ut illarum substantia uniatur.

69. Confunduntur materię & ejusdem, & diversi generis: utroq; casu siue confusio fiat dominorum voluntate siue fortuito species communis, nisi ab artificibus rerum separatio fieri possit §. 28. *Inst. h. t. l. 27. in fin. l. 7. §. voluntas l. 12. §. i. ff. eod.*

70. Commixtio est qua diversorum Dominorum res ejusdem generis salva singulorum corporum substantia commiscuntur, ut est frumentum, nummi, pisces, oves, aves &c. §. 29. *inst. h. t.*

71. Hęc autem fieri debet dominorum consensu ut res commixtę sint communes *l. 5. in pr. ff. de R. Vindic.* Si verò alterius consensu tantum aut casu commixtio fiat, resque discerni possint, species commixtę non fiunt communes. *arg. l. 62 §. 1. ff. de usufruct.*

72. Ferruminatio fit cum diversorum dominorum metalla ejusdem generis per eandem materiam in unum corpus solidè junguntur; ut si statuę æneę brachium æneum per eandem materiam jungatur. *l. 23 §. item quęcunq; ff. de R. Vind.* quo casu brachium statuę cedit.

73. Plumbatura fit si diversi generis partes per dissimilem materiam jungantur. Et hinc diversus ferruminatio- nis & plumbaturę effectus, in illa enim res adjecta à principali re separari non potest, in hoc potest *d. l. 23 §. item quęcunq;.*

74. Affinis est accessioni vel specificationi fructuum perceptio, ex re aliena: Fructus autore Vulteio definitur accessio rei utilis, quę est omnis rei commoditas atque utilitas *l. 9. in pr. l. 59 §. i. ff. de usufruct.*

75. Utilitas hęc vel provenit ex ipso rei corpore & dicitur fructus naturalis *l. 62. in pr. ff. de R. V. l. 121. ff. de V. Signif.* vel rei occasione & dicitur civilis *l. usura 34. ff. de usur. l. 83. ff. de legat. 3.*

76. Est

76. Est & alia fructuum divisio seu potius affectio seu distinctio, quæ omnino & accuratissime in hac acquisitionis materiâ observanda, quâ dicuntur, futuri qui nondum producti, sequenti tempore proventuri sperantur *l. interdum 73. in pr. ff. de V. oblig. l. 8. in pr. ff. de contrah. empr.*

77. Pendentes qui nati quidem sunt & producti, terra tamen adhuc continentur *l. fructus 4. ff. de R. Vind. idem & stantes appellantur l. 7 §. interdum ff. de solut. matrim.*

78. Percepti dicuntur à solo separati, quod fit si terra contineri desierint, licet non sint absportati, sed humi adhuc jaceant. *l. si fructuarius 13. ff. quibus mod. usus. amitt. l. 9 §. in rebus ff. de donat.*

79. Non percepti seu percipiendi dicuntur, qui quidem acquisiti non sunt, à diligente tamen patrefamil. honestè percipi potuissent. *l. fructus 33. ff. de R. Vind. l. cum serv. 39 §. fructus ff. de legat. 1.*

80. Consumpti dicuntur, qui amplius apud eum qui eos percipit non extant *§. si quis à non Domino 36. Inst. b. 1.* Hisce itaque præmissis de fructuum acquisitione agendum.

91. Lucratur autem bonæ fidei possessor fructus omnes ante litem contestatam consumptos, percipiendo verò suos facit ita tamen ut extantes simpliciter, post litem verò contestatam etiam consumptos restituere cogatur. *l. bona fidei 48. ff. de ff. R. D. Dn. Vult. 1. Discept. Scholast. cap. 20.* Eamq; sententiam in praxi servari testatur. *Arius. Pinell. ad l. 2. par. 2. cap. 4. n. 6. C. de rescind. vendit.*

22. Malæ fidei possessor sine ulla distinctione omnes fructus industriales & naturales perceptos & percipiendos extantes & consumptos, siue locupletior sit factus siue non, siue titulum habeat siue non habeat restituere cogitur *l. si navis 26. Sult. ff. de Rei vind. Ner. ad stat. l. si fundum C. eod. ut patet ex iis quæ tradit Vult. lib. 1. discep. Scholast. cap. 20.*

83. Fructuarius & colonus quia non possident *l. 2. C. de præf. 30. annor.* sed jure pacti & constituti fructus capiunt: ideo

ideo non ante suos faciunt, quam fructuum perceptione naturali eos apprehenderint, *l. arboribus 12 §. Julian. ff. de usufr. v. v. essenb. ad hunc §. n. 9. Inst. h. t.*

84. Sequitur jam quartus & ultimus modus Traditio: quæ in genere accepta nil aliud est, quam rei alicujus in alium translatio. Obrecht,

85. Dividitur autem vel in veram vel in fictam: Vera est cum de manu in manum aliquid alteri datur.

86. Ut autem per traditionem dominium transferatur necesse est, ut sit legitima: ad quod requiruntur quatuor.

87. Primum est ut sit Dominus rei tradens: nam non dominus qui ipse dominium non habet, transferre id non potest *ex Reg. jur. Nemo plus 54. ff. de R. jur. l. traditio 40. ff. h. t.*

88. Nihil autem interest utrum Dominus ipse an vice ejus alius cui rei administratio commissa est, tradat. *§. nihil autem inst. h. t. C. arg. C. qui facit de Reg. jur. in 6to.*

89. Qua ratione si cui libera universorum bonorum administratio permessa fuerit à Domino, isque ex his negotiis vendiderit vel tradiderit rem, facit eam accipientis *d. §. 43. Inst. h. t.*

90. Notabis autem procuratorem hunc vendere posse, quatenus scilicet exigit administratio *l. ab agnato lult. ff. de curat. fur. non enim donare potest. l. 16. c. de administ. tut. Donatio enim administrationis fines exedit, cum donare sit perdere non administrare. l. 7. ff. de donat.*

91. Secundum requisitum est, ut sit res corporalis, incorporalis enim traditionem non recipit. *l. servus 43. §. 1. ff. h. t. l. quotiens 40. ff. eoa.*

92. Tertium ut sit voluntas & animus tradentis, ut dominum transferatur *§. 41. Inst. h. t.* Nemo enim rem suam invitus amittit. *l. procuratur 38. ff. de A. R. D.*

93. Quantum traditionis requisitum est idonea & justa

iusta causa, ut sunt donatio, Dos, legatum fidei commissum &c.

94. Atq; istis quæ diximus requisitis concurrentibus non dubitamus dominium transferri, causam tamen emptionis & venditionis LL. nostræ excipiunt, ut tum demum dominium transferatur, si pretium sit præsentèr solutum aut aliter satisfactum §. 42. *Inst. h. t.* vel fides de pretio habita sit. d. §. 42. in fin.

95. Unde sequitur non minus notabile illud: ex hac causa alienatum vindicari posse, usq; dum pretium fuerit solutum, arg. l. in rem actio 23. ff. de R. Vind. Anton. Matth. in not. ad d. §. vendita. *Inst. h. t.*

96. Absoluta jam prima specie traditionis, scilicet propria, sequitur jam ficta vel quasi l. 6. vers. quasi traditio ff. de donat. Sive impropriam sive imaginariam nominare velis. Quæ non de manu in manum res traditur sed solo affectu, animo & interpretatione juris, quæ pro traditione habentur l. 1 §. 21. ff. de acquir. & amitt. possess.

97. Ficta autem vel in certam personam vel in incertam fit arg. §. 46. *Inst. h. t.*

98. In personam certam variis expeditur modis, tam ex parte tradentis, quam accipientis.

99. Ex parte tradentis per clavium traditionem §. 45. h. t. l. Clavibus 74. ff. de contrab. empt. l. qua ratione 9 §. item si quis merces ff. de Acquir. rer. dom. Instrumenti porrectionem l. 1. ubi Sichard C. de donat. Demonstrationem. l. quod meo 18. §. si venditorem ff. de acquir. & amitt. possess. & per brevem manum quam vocitant. l. 43. §. 1. ff. de iure dot. vid. l. rogasti 11. pr. ff. si cert. perat.

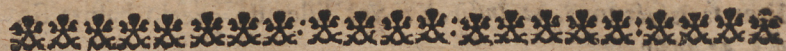
100. In incertam personam fit quoq; quasi traditio per jactum missilium §. 46. *Inst. h. t.* Vocantur missilia à Seneca sparsiones, à Statio divites ex auro sparsiones, à Corippo imbres aurei, à Musa Rhetore croco odorati imbres. Solebant enim magistratus in ingressu honorum, vel principes in educatione ludorum, vel pecuniam res æs, vel odores, vel bellaria, vel etiam

C

teste-

testeras frumentarias in vulgus jactare. *Qua de re videre licet apud Sueton. in Sueton. & Lamprid. passim. Rittersh. l. 5 §. 1. ff. pro de relicto. l. 2. C. de Coss. Novell. Justiniani 105. Leonis 94.*

Atq; hæc de titulo primo Insit. libi 2. Imperatoris Justiniani quanta potuit fieri brevitate.

Decas Corollar.

I.

Pupillus Electoralis, quia ex Aurea Bul. Tutorem habet, Testamentarium respuit.

II. Regis filius est, etiam is, qui ante adeptum regnum natus est. Ideoque & jure primogenituræ gaudet.

III. Nepos ex primogenito in successione regni patruo est præferendus.

IV. Renunciatio facta à filiâ dotatâ, ne cum aliis succedat patri, non nocet nepotibus, si filia patre adhuc vivo decedat.

V. Fratrum filii si soli extant defuncto in capita succedunt.

VI. Testamentum inter solos liberos conditum sine omni teste valet.

VII. Idem asseritur de testamento actis insinuato.

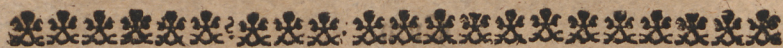
VIII. Numerus testium in Testamento, de jure Canonicum minutus non est.

IX. Quod dicitur, Contrahentibus naturaliter permissum se invicem decipere, non est contra principia juris.

X. Filia

X. Filia sine consensu patris nubens (modò honesto) dotanda est.

SOLI DEO GLORIA.

Quas turbas cieat Rerum divisio, & iras
quas moveat, satis id lux hodierna docet.
Nunc socius socium, nunc lædit amicus amicum,
Frater & in fratris viscera tristè furit.
Hoc dum tu mecum cernis CLEFMANNE, quid hìcce
Sic juris, gestis tradere Lemmatibus;
Quæ Themis ipsa dari meliora magisq; perita
Per negat, & punctum te meruisse refert.
Ergo citò errorum facevanescere in auras
fumos, ut veri splendeat aura: Vale!

Ita; cursim gratulatur

Resp.

Præses.

Hic res acquirit sibi, res & dividit ille.
Ceu placitum est, ceu quemq; trahit sua sæpe
voluptas;
Quomodo sed fiat, tu nunc disquisis, amice,
Te callere tuam merito dicaris ut artem:
Accedit, possis simul acquisita tueri,

Appro-

Approbet ut nomen; te vis audire *zenacem*
Nonne *virum*? Jocus absit iners, nam diceris *Ernest*.
Quid moror? exclamo. *Klesmanno* nube puella:
Acquireret, mihi credito, res, non divider ille

Cum

*Præstantissimo ac Literatissimo Dn. Ernesto Klesmanno,
amico ac fautore suo dilecto, quando is de verum
divisione, earundem, acquirendo domino dispu-
taret, ira locar i volebat*

M. Franciscus Müller.

X. Filia sine consensu patris
sto) dotanda est.

SOLI DEO

Quas turbas ciet Rerum
quas moveat, satis id
Nunc socius socium, n
Frater & in fratri
Hoc dum tu mecum cernis CLEF
Sit juris, gestis tradere Lemm
Quæts Themis ipsa dari meliora ma
Per negat, & punctum te m
Ergo citò errorum facevanescere
fumos, ut veri splendeat a

Ita; cursim gratulat

Hic res acquirit sibi, res &
Ceu placitum est, ceu
volupt
Quomodo sed fiat, tu
Te callere tuam merito dicaris
Accedit, possis simul acquisita

modò hone-

iras
docet.
cus amicum,
fuit.
uid hiecc

es.

ahit sua sæpe

ris, amice,

Appro-

